

Sygnatura akt I C 935/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 02-01-2014 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSR Paweł Kwiatkowski

Protokolant:Katarzyna Mulak

po rozpoznaniu w dniu 19-12-2013 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa D. L.

przeciwko G. W.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej G. W. na rzecz powoda D. L. kwotę 935,28 zł (dziewięćset trzydzieści pięć złotych 28/100) z ustawowymi odsetkami liczonymi

- od kwoty 270 zł od dnia 01 marca 2013 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 665,28 zł od dnia 03 września 2013 r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałej części;

III. zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 2.400 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. nakazuje powodowi uiścić na rzecz Skarbu Państwa (Kasa tut. Sądu) kwotę 414 zł tytułem brakującej opłaty sądowej od pozwu.

I C 935/13

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 22 maja 2013 r. powód D. L. domagał się zasądzenia na swoją rzecz od strony pozwanej G. W. kwoty 4715,28 zł z ustawowymi odsetkami szczegółowo wskazanymi w pozwie.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w dniu 31 grudnia 2012 r. zawarł ze stroną pozwaną G. W. umowę o świadczenie usług pogrzebowych. Do jego obowiązków należało m.in. odebranie zwłok z miejsca zgonu lub chłodni, przewiezienie do własnej chłodni i przechowanie do czasu pogrzebu. Za trzydniowe przechowanie zwłok w chłodni w umowie przewidziano opłatę w wysokości 50 zł. W trakcie realizacji umowy doszło do sytuacji, w których przekroczenie terminu trzydniowego następowało z przyczyn niezależnych od powoda, m.in. z uwagi na brak wolnych miejsc na cmentarzu komunalnym. Dotyczyło to osób o nazwiskach E. S., R. S., K. H., A. L., T. K., P. T., M. M., J. W.. Strona pozwana odmówiła jednak zapłaty za przechowanie zwłok w/w osób ponad trzy dni. Taka sama sytuacja nastąpiła także w przypadku zwłok W. W., B. M., J. C. i J. N., P. R., M. G. i S. N.. W przypadku J. C. powód pokrył koszt przechowania zwłok w innej chłodni przed otrzymaniem zlecenia pochówku w kwocie 665,28 zł, jednak odmówiono mu ich refundacji. W pozostałych przypadkach koszty dodatkowego przechowywania zwłok wynosiły po 270 zł dla każdej z osób. Ponadto powód wskazał, że w jednym przypadku otrzymał od pracownika pozwanego ustne zlecenie pochówku, a następnie podjął procedurę wyjaśniającą, czy jest to wystarczające dla dokonania pochówku.

W umowie zastrzeżono bowiem, że obowiązek pochówku aktualizuje się w przypadku wydania przez stronę pozwaną odpowiedniego zlecenia. Powód wskazał nadto, że zdarzały się sytuacje, w których otrzymywał od pozwanego upoważnienia do odbioru zwłok bez zlecenia pochówku.

Powód wyjaśnił nadto, że korzystał z chłodni wynajmowanej od A.A. (...) J. L., a na podstawie umowy najmu zobowiązany był do zapłaty zryczałtowanej stawki 270 zł za osobę, w przypadku przechowywania zwłok powyżej 3 dni.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana G. W. wniosła o oddalenie powództwa.

Strona pozwana zarzuciła, że umowa łącząca strony została zawarta w trybie przetargu na podstawie ustawy o zamówieniach publicznych i nie ma obecnie podstaw do takiej jej zmiany, która umożliwiałaby zapłatę za przechowanie zwłok w chłodni za okres powyżej trzech dni. Powód zdawał sobie sprawę, że powinien wykonać usługę w terminie 3 dni i dlatego taki okres objęty jest zapłatą wynagrodzenia.

Ponadto strona pozwana zarzuciła, że powód nie wykazał, ażeby za zwłokę w wykonaniu usługi odpowiadał cmentarz. Przeciwnie, z pisma dołączonego do pozwu wynikało wprost, że Zarząd Cmentarzy komunalnych informował o możliwości przeprowadzenia pochówków codziennie.

Odnośnie przypadku J. C. (2) strona pozwana wskazała, że zapłata za chłodnię na rzecz osoby trzeciej została dokonana na ryzyko powoda. Pracownik pozwanego nie był natomiast uprawniony do zaciągania jakichkolwiek zobowiązań i składania obietnic, co do zapłaty kosztów chłodni/

Strona pozwana zarzuciła wreszcie, że powód nie wykazał, ażeby faktycznie poniósł jakiegokolwiek koszty związane z dłuższym przechowywaniem zwłok w chłodni.

Na rozprawie w dniu 17 października 2013 r. powód rozszerzył żądanie pozwu o dalszą kwotę 5558,50 zł z ustawowymi odsetkami szczegółowo wskazanymi w pozwie.

Powód wskazał, że nie mógł pochować terminie 3 dni zwłok K. A. (1), E. B., R. S. (2), A. N., K. P. (1), R. W. (1), R. F., J. C. (3), A. H., T. C., E. G. (1), M. S. (1). S. S., A. W., R. B., M. L. (1) i M. K. (1), albowiem zlecenie pochówku nastąpiło już po odebraniu zwłok przez powoda. W związku z tym domagał się zasądzenia zryczałtowanych kosztów przechowywania zwłok w chłodni, po 270 zł od każdego z ciał.

Ponadto domagał się zwrotu kwoty 728,50 zł tytułem kosztów pogrzebu J. S. (1). Powód wyjaśnił, że strona pozwana bezzasadnie obniżyła wynagrodzenie za ten pochówek z uwagi na opóźnienie w jego przeprowadzeniu. Tymczasem jedyną przyczyną było silne zmrożenie ciała zmarłego w chłodni osoby trzeciej, co uniemożliwiło umieszczenie go następnie w trumnie.

Powód wskazał dodatkowo, że odbierał zwłoki przed otrzymaniem zlecenia po informacjach Policji, szpitali i pracowników MOPS. Wykonywał w tym zakresie czynności na rzecz pozwanego, który informował Policję i szpitale, że to powód wykonuje pochówki na zlecenie MOPS we W.. Należy mu się zatem zapłata za przechowywanie zwłok także przed otrzymaniem zlecenia na pochówek, a podstawą prawną żądania są przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu.

Strona pozwana domagała się oddalenia także rozszerzonego powództwa, zarzucając, iż może ponosić koszt przechowywania zwłok dopiero po upływie trzech dni od zawiadomienia jej o konieczności pochówku, co wynika z art. 28 ust. 6 ustawy o działalności leczniczej. Podmioty zlecające odbiór zwłok powodowi czyniły to na własny koszt. Odnośnie kary umownej związanej z pochówkiem J. S. zarzuciła natomiast, że powód dopiero w dniu pogrzebu zorientował się, że nie dobrał właściwej trumny dla tej osoby.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 31 grudnia 2012 r. powód D. L. jako wykonawca zawarł ze stroną pozwaną G. W. umowę o świadczenie usług pogrzebowych w stosunku do osób zmarłych na terenie zamawiającego, wskazanych stosownie do art. 17 ust. 1 pkt 15 ustawy o pomocy społecznej.

W umowie zastrzeżono, że koszt pojedynczego pochówku będzie zryczałtowany i będzie obejmował koszt przechowania w chłodni w wysokości 50 zł. Wskazano w niej również, że pochówek powinien nastąpić nie później, niż w terminie 3 dni od pisemnego zlecenia dokonania pochówku, zabranie zwłok powinno nastąpić w ciągu czterech godzin od zgłoszenia przez pracownika MOPS, jeżeli zwłoki nie są przechowywane w chłodni, a zabranie zwłok z innej chłodni powinno nastąpić w tym samym dniu, co odbiór zlecenia.

W przypadku konieczności wykonania przez powoda dodatkowych usług związanych z pochówkiem, które nie były ujęte w umowie, mogły one zostać wykonane po sporządzeniu wykazu takich usług wraz z uzasadnieniem, ich pisemnej akceptacji i zleceniu przez stronę pozwaną.

W umowie zastrzeżono także karę umowną, m.in. za nienależyte wykonanie usługi pogrzebowej – w wysokości 50 % wartości wynagrodzenia za dany pochówek, określonej w przypadku tradycyjnego pochówku osoby dorosłej na kwotę 2337 zł.

(dowód: umowa z 31.12.2012 r. z załącznikami – k. 14-31)

Zryczałtowany koszt przechowania zwłok w chłodni obejmował okres trzech dni.

(dowód: pismo strony pozwanej z 19.12.2012 r. – k. 117)

Strona pozwana informowała pismem z 2 stycznia 2013 r. (...) szpitale i komisariaty Policji, że zawarła umowę z powodem, prosząc by o zmarłych osobach, które mogą być pochowane na koszt g. informować powoda.

(dowód: pisma z 2.01.2013 r. – k. 251-271)

Pismem z 13 lutego 2013 r. strona pozwana informowała adresatów pisma z 2 stycznia 2013 r., że powinni informować MOPS o osobach, co do których istnieje prawdopodobieństwo pochówku na koszt G..

(dowód: pismo z 13.02.13 r. z dowodami odbioru – k. 272-275)

Strona pozwana zleciła powodowi pochówek E. S. (2) w dniu 3 stycznia 2013 r.. W dniu 10 stycznia 2013 r. powód poinformował pozwanego, że pochówek odbędzie się 14 stycznia 2013 r. z uwagi na brak terminu w harmonogramie cmentarza.

(dowód: zlecenie – k. 127, pismo z 10.01.2013 r. – k. 128)

Pismem z dnia 23 stycznia 2013 r. powód poinformował stronę pozwaną, że zwłoki E. S. (2) zostały odebrane z chłodni przy ul. (...) w dniu 8 stycznia 2013 r., a pogrzeb odbył się 14 stycznia 2013 r. z uwagi na brak terminów w harmonogramie cmentarza na O.. W związku z tym za przechowywanie zwłok powyżej 3 dni została naliczona opłata ryczałtowa w kwocie 270 zł brutto przez zarządcę chłodni (...).

(dowód: pismo z 23.01.2013 r. – k. 35)

Pismem z dnia 23 stycznia 2013 r. powód poinformował stronę pozwaną, że zwłoki R. S. (3) zostały odebrane z chłodni przy ul. (...) w dniu 3 stycznia 2013 r., a pogrzeb odbył się 8 stycznia 2013 r. z uwagi na brak terminów w harmonogramie cmentarza na O.. W związku z tym za przechowywanie zwłok powyżej 3 dni została naliczona opłata ryczałtowa w kwocie 270 zł brutto przez zarządcę chłodni (...).

(dowód: pismo z 23.01.2013 r. – k. 37)

Strona pozwana zleciła powodowi pochówek K. H. w dniu 15 stycznia 2013 r. W dniu 18 stycznia 2013 r. powód poinformował pozwanego, że pochówek odbędzie się 21 stycznia 2013 r. z uwagi na brak terminu w harmonogramie cmentarza.

(dowód: zlecenie – k. 131, pismo z 18.01.2013 r. – k. 132)

Pismem z dnia 23 stycznia 2013 r. powód poinformował stronę pozwaną, że zwłoki K. H. zostały odebrane z chłodni przy ul. (...) w dniu 9 stycznia 2013 r., a pogrzeb odbył się 21 stycznia 2013 r. z uwagi na brak terminów w harmonogramie cmentarza na O.. W związku z tym za przechowywanie zwłok powyżej 3 dni została naliczona opłata ryczałtowa w kwocie 270 zł brutto przez zarządcę chłodni (...).

(dowód: pismo z 23.01.2013 r. – k. 39)

Strona pozwana zleciła powodowi pochówek A. L. (2) w dniu 15 stycznia 2013 r. W dniu 18 stycznia 2013 r. powód poinformował pozwanego, że pochówek odbędzie się 21 stycznia 2013 r. z uwagi na brak terminu w harmonogramie cmentarza.

(dowód: zlecenie – k. 133, pismo z 18.01.2013 r. – k. 134)

Pismem z dnia 23 stycznia 2013 r. powód poinformował stronę pozwaną, że zwłoki A. L. (2) zostały odebrane z chłodni przy ul. (...) w dniu 16 stycznia 2013 r., a pogrzeb odbył się 21 stycznia 2013 r. z uwagi na brak terminów w harmonogramie cmentarza na O.. W związku z tym za przechowywanie zwłok powyżej 3 dni została naliczona opłata ryczałtowa w kwocie 270 zł brutto przez zarządcę chłodni (...).

(dowód: pismo z 23.01.2013 r. – k. 41)

Strona pozwana zleciła powodowi pochówek T. K. (2) w dniu 15 stycznia 2013 r. W dniu 18 stycznia 2013 r. powód poinformował pozwanego, że pochówek odbędzie się 22 stycznia 2013 r. z uwagi na brak terminu w harmonogramie cmentarza.

(dowód: zlecenie – k. 135, pismo z 18.01.2013 r. – k. 136)

Pismem z dnia 23 stycznia 2013 r. powód poinformował stronę pozwaną, że zwłoki T. K. (2) zostały odebrane z (...) przy ul. (...) w dniu 14 stycznia 2013 r., a pogrzeb odbył się 22 stycznia 2013 r. z uwagi na brak terminów w harmonogramie cmentarza na O.. W związku z tym za przechowywanie zwłok powyżej 3 dni została naliczona opłata ryczałtowa w kwocie 270 zł brutto przez zarządcę chłodni (...).

(dowód: pismo z 23.01.2013 r. – k. 43)

Strona pozwana zleciła pochówek P. T. (2) w dniu 22 stycznia 2013 r..

(dowód: zlecenie – k. 137)

Pismem z dnia 23 stycznia 2013 r. powód poinformował stronę pozwaną, że zwłoki P. T. (2) zostały odebrane z mieszkania przy ul. (...) w dniu 14 stycznia 2013 r., a pogrzeb odbył się 25 stycznia 2013 r. z uwagi na brak terminów w harmonogramie cmentarza na O.. W związku z tym za przechowywanie zwłok powyżej 3 dni została naliczona opłata ryczałtowa w kwocie 270 zł brutto przez zarządcę chłodni (...).

(dowód: pismo z 23.01.2013 r. – k. 45)

Strona pozwana zleciła powodowi pochówek M. M. (2) w dniu 11 stycznia 2013 r. W dniu 15 stycznia 2013 r. powód poinformował pozwanego, że pochówek odbędzie się 17 stycznia 2013 r. .

(dowód: zlecenie – k. 139, pismo z 15.01.2013 r. – k. 140)

Pismem z dnia 23 stycznia 2013 r. powód poinformował stronę pozwaną, że zwłoki M. M. (2) zostały odebrane z chłodni przy ul. (...) w dniu 11 stycznia 2013 r., a pogrzeb odbył się 17 stycznia 2013 r. z uwagi na brak terminów w harmonogramie cmentarza na O.. W związku z tym za przechowywanie zwłok powyżej 3 dni została naliczona opłata ryczałtowa w kwocie 270 zł brutto przez zarządcę chłodni (...).

(dowód: pismo z 23.01.2013 r. – k. 47)

Strona pozwana zleciła powodowi pochówek J. W. w dniu 24 stycznia 2013 r. W dniu 25 stycznia 2013 r. powód poinformował pozwanego, że pochówek odbędzie się 28 stycznia 2013 r..

(dowód: zlecenie – k. 141, pismo z 25.01.2013 r. – k. 142)

Strona pozwana zleciła powodowi pochówek W. W. (2) w dniu 12 lutego 2013 r. W dniu 14 lutego 2013 r. powód poinformował pozwanego, że pochówek odbędzie się 18 lutego 2013 r.

(dowód: zlecenie – k. 143, pismo z 14.02.2013 r. – k. 144)

Strona pozwana zleciła powodowi pochówek B. M. w dniu 30 stycznia 2013 r. W dniu 1 lutego 2013 r. powód poinformował pozwanego, że pochówek odbędzie się 4 lutego 2013 r., a spopielenie zwłok – w dniu 1 lutego 2013 r.

(dowód: zlecenie – k. 145, pismo z 1.02.2013 r. – k. 146)

Strona pozwana zleciła powodowi pochówek J. N. (2) w dniu 12 lutego 2013 r. W dniu 14 lutego 2013 r. powód poinformował pozwanego, że pochówek odbędzie się 18 lutego 2013 r. .

(dowód: zlecenie – k. 147, pismo z 14.02.2013 r. – k. 1148)

Pismem z 28 lutego 2013 r. powód poinformował stronę pozwaną, że zmarła E. B. przebywała w chłodni od 11 lutego 2013 r. do dnia pogrzebu w dniu 22 lutego 2013 r., a zlecenie pochówku otrzymał 19 lutego 2013 r. W związku z tym została naliczona opłata ryczałtowa w kwocie 270 zł brutto przez zarządcę chłodni (...)

(dowód: pismo z 28.02.2013 r. – k. 49)

Pismem z 5 marca 2013 r. strona pozwana poinformowała powoda, że o konieczności pochówku E. B. uzyskała informację w dniu 19 lutego 2013 r. i w tym dniu wystawiono zlecenie pochówku. O umieszczeniu ciała w chłodni od 11 lutego 2013 r. strona pozwana nie była informowana.

(dowód: pismo z 5.03.2013 r. – k. 75)

Strona pozwana zleciła powodowi pochówek P. R. w dniu 31 stycznia 2013 r. W dniu 4 lutego 2013 r. powód poinformował pozwanego, że pochówek odbędzie się 5 lutego 2013 r.

(dowód: zlecenie – k. 149, pismo z 18.01.2013 r. – k. 150)

Pismem z 28 lutego 2013 r. powód poinformował stronę pozwaną, że zmarły P. R. przebywał w chłodni od 29 stycznia 2013 r. do dnia pogrzebu w dniu 5 lutego 2013 r. z uwagi na brak terminów w harmonogramie cmentarza na O.. W związku z tym została naliczona opłata ryczałtowa w kwocie 270 zł brutto przez zarządcę chłodni (...)

(dowód: pismo z 28.02.2013 r. – k. 52)

Strona pozwana zleciła powodowi pochówek S. N. (2) w dniu 14 lutego 2013 r. W dniu 15 lutego 2013 r. powód poinformował pozwanego, że pochówek odbędzie się 19 lutego 2013 r.

(dowód: zlecenie – k. 153, pismo z 15.02.2013 r. – k. 154)

Pismem z 28 lutego 2013 r. powód poinformował stronę pozwaną, że zmarły S. N. (2) przebywał w chłodni od 13 lutego 2013 r. do dnia pogrzebu w dniu 19 lutego 2013 r. z uwagi na brak terminów w harmonogramie cmentarza na O.. W związku z tym została naliczona opłata ryczałtowa w kwocie 270 zł brutto przez zarządcę chłodni (...)

(dowód: pismo z 28.02.2013 r. – k. 54)

Strona pozwana zleciła powodowi pochówek M. G. w dniu 14 lutego 2013 r. W dniu 15 lutego 2013 r. powód poinformował pozwanego, że pochówek odbędzie się 19 lutego 2013 r.

(dowód: zlecenie – k. 151, pismo z 15.02.2013 r. – k. 152)

Pismem z 28 lutego 2013 r. powód poinformował stronę pozwaną, że zmarły M. G. przebywał w chłodni od 13 lutego 2013 r. do dnia pogrzebu w dniu 19 lutego 2013 r. z uwagi na brak terminów w harmonogramie cmentarza na O.. W związku z tym została naliczona opłata ryczałtowa w kwocie 270 zł brutto przez zarządcę chłodni (...)

(dowód: pismo z 28.02.2013 r. – k. 56)

Pismem z 23 stycznia 2013 r. powód poinformował stronę pozwaną, że po otrzymaniu informacji o konieczności odbioru zwłok J. C. (2) z chłodni cmentarza na O. ustalił, że do uregulowania pozostaje opłata za przechowywanie zwłok tej osoby w kwocie 665,28 zł i wniósł o upoważnienie do odbioru zwłok z adnotacją, że pozwany pokryje wskazane koszty.

(dowód: pismo z 23.01.2013 r. – k. 59)

W tym samym dniu pracownik pozwanego - B. W. (1)- kierownik (...)nr (...) MOPS we W.- upoważniła powoda na piśmie do odbioru zwłok J. C. (2) z chłodni, oświadczając, że strona pozwana pokryje koszty chłodni w kwocie 665,28 zł.

(dowód: upoważnienie z 23.01.2013 r. – k. 60)

W dniu 23 stycznia 2013 r. powód zwrócił się do (...) (...)we W.o informację, w jakich dniach i godzinach mogą się odbywać pogrzeby na zlecenie MOPS we W..

(dowód: pismo z 23.01.2013 r. – k. 61)

Pismem z 25 stycznia 2013 r. Zarząd Cmentarzy (...) we W. poinformował powoda, że pogrzeby mogą się odbywać w każdym dniu tygodnia po uprzednim uzgodnieniu terminu, zgodnie z grafikiem pogrzebów, najlepiej w godzinach porannych.

(dowód: pismo z 25.01.2013 r. – k. 62)

Pismem z 18 marca 2013 r. w odpowiedzi na pismo z 7 marca 2013 r. strona pozwana poinformowała powoda, że odbiór zwłok z chłodni może następować wyłącznie na podstawie zlecenia wystawionego przez kierowników (...) 1-10, kierownika (...) Lu ich zastępców. Wydanie upoważnień do odbioru zwłok przed wydaniem zlecenia miało charakter incydentalny, a koszt związany z przechowywaniem w chłodni za okres od odebrania ciała z chłodni do wydania zlecenia pochówku jest kosztem zamawiającego usługę.

(dowód: pismo z 18.03.2013 r. – k. 64, pismo z 7.03.2013 r. – k. 65)

Pismem z 28 lutego 2013 r. powód poinformował stronę pozwaną, że zmarły K. A. (1) przebywał w chłodni od 26 stycznia 2013 r. do dnia pogrzebu w dniu 1 lutego 2013 r., ale zlecenie na pochówek otrzymała dopiero w dniu 28 stycznia 2013 r.. W związku z tym została naliczona opłata ryczałtowa w kwocie 270 zł brutto przez zarządcę chłodni (...)

(dowód: pismo z 28.02.2013 r. – k. 96)

Strona pozwana domagała się zapłaty kwoty 270 zł z tytułu kosztów przechowania ciała K. A. (1) w terminie 21 dni od daty 8 lutego 2013 r.

(dowód: faktura VAT – k. 97)

Pismem z 19 marca 2013 r. strona pozwana przyznała, że w dniu 25 stycznia 2013 r. zleciła odbiór zwłok K. A. (1), natomiast zlecenie pochówku wystawiono w dniu 28 stycznia 2013 r.

(dowód: pismo z 19.03.2013 r. – k. 95)

Powód zawarł w dniu 30 czerwca 2012 r. umowę o przechowywanie zwłok w chłodni (...). W umie ustalono, że za przechowanie zwłok do 3 dni będzie pobierana opłata w wysokości 50 zł, przez kolejne 10 dni w kwocie 270 zł.

(dowód: umowa z 30.06.2012 r. – k. 98-99)

W fakturach wystawionych przez powoda wskazywano, że:

- zwłoki R. S. (2) przechowywano w chłodni od 23 lutego 2013 r. do 27 lutego 2013 r.,
- zwłoki A. N. przechowywano w chłodni od 9 lutego 2013 r. do 6 marca 2013 r.,
- zwłoki K. P. (1) przechowywano w chłodni od 27 lutego 2013 r. do 27 marca 2013 r.,
- zwłoki R. W. (2) przechowywano w chłodni od 18 marca 2013 r. do 29 marca 2013 r.,
- zwłoki R. F. przechowywano w chłodni od 25 lutego 2013 r. do 28 marca 2013 r.,
- zwłoki J. C. (4) przechowywano w chłodni od 29 marca 2013 r. do 2 kwietnia 2013 r.,
- zwłoki A. H. przechowywano w chłodni od 1 kwietnia 2013 r. do 5 kwietnia 2013 r.,
- zwłoki T. C. przechowywano w chłodni od 1 kwietnia 2013 r. do 5 kwietnia 2013 r.,
- zwłoki E. G. (1) przechowywano w chłodni od 10 lutego 2013 r. do 5 kwietnia 2013 r.,
- zwłoki M. S. (1) przechowywano w chłodni od 4 kwietnia 2013 r. do 8 kwietnia 2013 r.,
- zwłoki M. S. (2) przechowywano w chłodni od 1 kwietnia 2013 r. do 8 kwietnia 2013 r.,
- zwłoki S. S. przechowywano w chłodni od 7 kwietnia 2013 r. do 11 kwietnia 2013 r.,
- zwłoki A. W. przechowywano w chłodni od 31 marca 2013 r. do 11 kwietnia 2013 r.,
- zwłoki R. B. przechowywano w chłodni od 11 kwietnia 2013 r. do 15 kwietnia 2013 r.,
- zwłoki M. L. (2) przechowywano w chłodni od 6 kwietnia 2013 r. do 16 kwietnia 2013 r.,
- zwłoki M. K. (2) przechowywano w chłodni od 20 marca 2013 r. do 18 kwietnia 2013 r.

Powód zapłacił za przechowywanie zwłok w/w osób kwoty po 270 zł.

(dowód: faktury VAT – k. 205- 237)

M. S. (2) zmarł w Szpitalu (...) w dniu 1 kwietnia 2013 r., o czym szpital zawiadomił pozwanego w dniu 5 kwietnia 2013 r.

(pismo z 4.04.2013 r. – k. 294)

T. C. zmarł w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej MSW we W. w dniu 1 kwietnia 2013 r., o czym pozwany został zawiadomiony w dniu 3 kwietnia 2013 r.

(dowód: pismo z 3.04.2013 r. – k. 299)

O śmierci M. L. (2) strona pozwana została zawiadomiona przez Policję w dniu 16 kwietnia 2013 r.

(dowód: pismo z 16.04.2013 r. – k. 303)

R. B. zmarła w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej MSW we W. w dniu 11 kwietnia 2013 r., o czym pozwany został zawiadomiony w dniu 15 kwietnia 2013 r.

(dowód: pismo z 12.04.2013 r. – k. 307)

Odbiór zwłok R. S. (2) zlecił jego brat – Z. S. (1), który zapłacił powodowi kwotę 2000 zł.

(dowód: oświadczenie Z. S. – k. 319)

Strona pozwana obciążyła powoda karą umowną za nieterminowy pochówek J. S. (1) w kwocie 728,50 zł.

(bezsporne)

Zlecenie pochówku J. S. (1) nastąpiło w dniu 2 lipca 2013 r.

(dowód: zlecenie – k. 2920)

Pracownicy powoda odbierali ciało J. S. (1) w dniu jego planowanego pogrzebu, tj. 5 lipca 2013 r., o godz. 7.00. Stan zwłok uniemożliwił zamknięcie trumny. Trumna ta była za mała. Spowodowało to konieczność przesunięcia pochówku na 8 lipca 2013 r.

(dowód: pismo powoda z 5.07.2013 r. – k. 240 i 242 zeznania I. I. Z. i M> D.-L. – rozprawa w dniu 14 listopada 2013 r.)

Mając powyższe na uwadze, Sąd zważył, co następuje.

Powództwo jedynie w niewielkiej części zasługiwało na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie poza sporem było, że strony łączyła umowa o usługi pogrzebowe z wynagrodzeniem ryczałtowym. Z pisma strony pozwanej z 19 grudnia 2012 r. (k. 117) wynikało przy tym wprost, że wynagrodzenie to obejmuje koszt przechowywania zwłok w chłodni przez okres 3 dni. Zapis taki korespondował z nałożonym na powoda obowiązkiem sprawienia pochówku w terminie 3 dni od otrzymania zlecenia. Pozostawała zatem do rozstrzygnięcia kwestia zapłaty za przechowywanie zwłok w chłodni przez okres dłuższy, niż umówione trzy dni. Zdaniem Sądu zapłata taka mogła obciążać stronę pozwaną w pierwszej kolejności, gdyby powodowi udało się wykazać, że niedochowanie terminu umownego nastąpiło z winy zamawiającego. W takim wypadku strona pozwana odpowiadałaby za szkodę wyrządzoną powodowi, na podstawie art. 471 kc. W świetle odpowiedzialności kontraktowej należało ocenić zarzut powoda związany z brakiem wolnych terminów na pochówek.

Strona pozwana nie mogła bronić się zarzutem, że za brak terminów nie odpowiadała z uwagi na organizacyjną odrębność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej od Zarządu Cmentarzy (...). Z punktu widzenia odpowiedzialności cywilnej podmiotem zobowiązanym do właściwego wykonywania umowy była G. W.. Odpowiadała ona za zachowania wszystkich swoich jednostek organizacyjnych. Nie do zaakceptowania byłaby zatem sytuacja, w której z jednej strony pozwany domagał się urządzenia pochówku w terminie 3 dni, a z drugiej przez inną swoją jednostkę organizacyjną to uniemożliwiał. W rozpoznawanej sprawie brak było jednak dowodów, że tak się faktycznie działo. W szczególności

powód nie przedstawił jakiegokolwiek dowodu, że odmówiono mu wyznaczenia pochówku w terminie przez niego proponowanym. Co więcej, nie wiadomo także, w jakiej formie powód zwracał się o wyznaczenie terminu pochówku, z jakim wyprzedzeniem to czynił, a także o jaką datę pogrzebu się ubiegał. W tej sytuacji brak było podstaw do stwierdzenia, że powód ubiegał się o wyznaczenie terminu pochówku, tak żeby miał on miejsce w ciągu trzech dni od zlecenia. Analiza poszczególnych przypadków zgłoszonych w niniejszej sprawie wskazuje nadto, że o pochówku E. S., P. R. i M. M. powód informował już po upływie terminu umownego, zatem nie wiadomo, kiedy zwrócił się o wyznaczenie terminu pochówku do (...). O pochówkach K. H., A. L., T. K. powód poinformował w ostatnim dniu terminu umownego, zatem nie wiadomo, z jakim wyprzedzeniem ubiegał się o wyznaczenie terminu pochówku. Pogrzeb P. T. nastąpił w terminie 3 dni od zlecenia, spopielenie zwłok B. M. nastąpiło w terminie 2 dni od zlecenia. W przypadku M. M., J. W., W. W., J. N., P. R., S. N. i M. G. powód informował o dacie pogrzebu, nie wskazując jednak pierwotnie, że pogrzeb jest opóźniony z powodu braku wolnego terminu wcześniejszego. Uczynił to dopiero w późniejszych pismach. O opóźnieniu w pochówku J. C. w ogóle nie informował, a w każdym razie nie przedstawił na te okoliczność jakichkolwiek dowodów. Tymczasem gdyby faktycznie brak wolnego terminu został zgłoszony w ciągu trzech dni od zlecenia pochówku, strona pozwana mogłaby taką okoliczność zweryfikować. W tej sytuacji Sąd uznał za niewiarygodne twierdzenia powoda i zeznania świadków, jego współpracowników, iż jedyną przyczyną przechowywania zwłok w/w osób powyżej trzech dni był brak wolnych terminów na cmentarzu komunalnym.

Kolejna kwestia związana była z przechowywaniem zwłok w chłodni przed otrzymaniem formalnego zlecenia na pochówek. Z dowodów przedstawionych w toku procesu wynikało, że tylko jeden przypadek dotyczył sytuacji, w której przed zleceniem pochówku strona pozwana upoważniła powoda do odbioru zwłok – dotyczyło to K. A. (1). Wynika to wprost z pisma pozwanego – k. 95. W odniesieniu do tej osoby trafne było żądanie zapłaty. Skądinąd pozwany przyznał to pośrednio w piśmie z 18 marca 2013 r. (k. 64), w którym wskazał, że koszt przechowania zwłok za okres od upoważnienia do odbioru zwłok do zlecenia pochówku jest jego kosztem. W tej sytuacji uznać należało, że strona pozwana była zobowiązana do zapłaty wynagrodzenia za dodatkową, nieprzewidzianą umową, usługę, na podstawie art. 735 § 1 kc w zw. z art. 750 kc. Sąd uznał przy tym na podstawie art. 735 § 2 kc, że wobec braku uzgodnień, co do wysokości kosztów, wynagrodzenie powoda powinno wynosić 270 zł, albowiem taką kwotę musiał zapłacić za chłodnię u osoby trzeciej. Sam fakt wydatku takiej kwoty został dostatecznie udowodniony umową z 30 czerwca 2012 r. (k. 98). Fikcyjność tej umowy nie została przez pozwanego wykazana.

W odniesieniu do pozostałych przypadków odbioru zwłok przed zleceniem brak było podstaw do obciążania pozwanego dodatkowymi kosztami przechowywania zwłok. Powód nie przedstawił żadnego dowodu na okoliczność, kto zlecał mu odbiór poszczególnych zwłok i w jakich okolicznościach. W tej sytuacji nie była możliwa ocena, czy którykolwiek z tych przypadków był działaniem za G. W.. Tylko wówczas można by rozważać, czy powód wykonał jakieś czynności przysparzające dla powoda ze skutkiem z art. 405 kc. Powód nie wyjaśnił też, dlaczego o odbiorze zwłok nie informował od razu pozwanego. Tymczasem skróciłoby to okres do zlecenia pochówku. Niezrozumiałe jest więc, dlaczego zwłoki A. N. przechowywał aż 27 dni, zwłoki K. P. – 29 dni, R. F. – 31 dni, E. G. – 54 dni, A. W. – 12 dni, M. L. – 10 dni, M. K. – 49 dni. Część zwłok powód odbierał w dni robocze – K. P. i M. K. w środę, M. S., R. W. i R. F. w poniedziałek, R. B. w czwartek, J. C. w piątek, co przeczy twierdzeniom, iż zawsze działo się w czasie wolnym od pracy dla pozwanego. Zidentyfikowanie osoby zlecającej miało też znaczenie dla sposobu określenia kosztów przechowywania zwłok, albowiem zgodnie z art. 28 ust. 6 ustawy o działalności leczniczej dopuszcza się pobieranie od gminy opłaty za przechowywanie zwłok pacjenta za okres przypadający po upływie 3 dni od dnia powiadomienia gminy o konieczności pochowania zwłok pacjenta w związku z niepochowaniem ich przez inne uprawnione osoby lub instytucje. W tej sytuacji podmioty lecznicze miały obowiązek informować o konieczności pochówku pozwanego, a do upływu terminu wskazanego w cytowanym przepisie samodzielnie ponosić koszt przechowywania zwłok. Zgodnie z art. 28 ust. 2 pkt 2b cytowanej ustawy podmiot leczniczy miał też obowiązek przechowywać zwłoki przez okres do 72 godzin od śmierci. Od obowiązku tego nie mógł się zwolnić przez brak chłodni. Jeżeli takiej nie posiadał, koszt przechowania zwłok chłodni osoby trzeciej i tak go obciążał. Zatem w każdym przypadku, gdy zlecającym odbiór zwłok był szpital, odpowiedzialność pozwanego powstała dopiero pod warunkiem wykazania dodatkowych okoliczności, których powód nie próbował nawet wykazać. Sposób przedstawienia roszczeń przez powoda uniemożliwiał także

identyfikację takich przypadków, gdy zlecającym odbiór zwłok nie był podmiot leczniczy, co w zasadzie uniemożliwiało ocenę, czy którekolwiek z nich było uzasadnione.

Z dokumentów wskazanych przez pozwanego wynikało natomiast, że odbiór zwłok R. S. (2) zlecił powodowi jego brat – Z., a pogrzeb M. L. – Komisariat Policji W.. W odniesieniu do drugiego z przypadków wypada zauważyć, że Policja zleciła powodowi odbiór zwłok, nie decydując się jednak przez kolejne 10 dni na zawiadomienie o konieczności pogrzebu. Za okres, kiedy zwłoki M. L. były niezbędne dla postępowania karnego, lub czynności sprawdzających, koszt chłodni powinien pokryć ten, w czyjej gestii znajdowały się zwłoki, czyli Policja. Pozwany ma natomiast obowiązek jedynie ponieść koszty pochówku, w których nie mieszczą się koszty przechowywania zwłok niezwiązane bezpośrednio z przygotowaniem do pogrzebu.

W odniesieniu do przypadku R. S. wypada natomiast zauważyć, że zlecający odbiór zwłok Z. S. zapłacił powodowi 2000 zł, z których powód nie próbował się nawet rozliczyć, poprzestając na ogólnikowych zeznaniach świadków.

Odrębnie ocenić należało kwestię kosztów przechowywania zwłok J. C.. Z zeznań pracownika pozwanego – B. W. wynikało, że pracownik ten wprowadził w błąd powoda, co do refundacji w/w kosztów. Tłumaczył to precedensową sytuacją. Powód działając w zaufaniu do otrzymanej pisemnej informacji sporządzonej, co istotne przez osobą upoważnioną do zlecenia pochówku., pokrył w/w koszty bez podstawy prawnej. Wobec powyższego uznać należało, że strona pozwana ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą za szkodę wyrządzoną powodowi przez B. W., na podstawie art. 430 kc. Wysokość tej szkody była bezsporna i wynosiła 655,28 zł.

Ostatnią kwestią wymagającą rozstrzygnięcia była zasadność nałożonej na powoda kary umownej w związku z nieterminowym pogrzebem J. S. (1). Dopuszczalność takiej kary wynikała wprost z umowy łączącej strony. Bezspornym było także, że powód nie dochował terminu do sprawienia pochówku w/w osoby. Z zeznań świadków I. Z. i M. D.-L. oraz pism powoda wynikało, że pracownicy powoda dopiero na godzinę przed pogrzebem zorientowali się, iż stan zwłok uniemożliwia umieszczenie ich w trumnie. Dodatkowo z pisma pracownika powoda i zeznań świadków wynikało, że zmarły był zbyt wysoki i nie dało się go ułożyć w standardowej trumnie. Te okoliczności wskazują wprost, że powód nie zadał sobie trudu, aby wcześniej przygotować się odpowiednio do pogrzebu i mieć w rezerwie trumnę większą od standardowej. Sam powód w czasie przesłuchania podawał inny, niż jego pracownicy powód odroczenia terminu pogrzebu. Jego zdaniem zmarły znajdował się w pozycji uniemożliwiającej domknięcie jakiegokolwiek trumny. Zeznań tych Sąd nie uznał za wiarygodne, albowiem pozostawały w sprzeczności z pozostałymi dowodami pochodzącym od pracowników powoda. Wobec powyższego pozwany mógł nałożyć na powoda krę umowną stosownie do art. 483 kc.

Wobec powyższego, Sąd zasądził na rzecz powoda zwrot kosztów przechowywania zwłok K. A. w kwocie 270 zł oraz zwrot kosztów przechowywania zwłok J. C. poniesionych na skutek błędu pracownika pozwanego w kwocie 655,28 zł, jak w pkt i wyroku.

O odsetkach od w/w kwoty orzeczono na podstawie art. 481 kc w zw. z art. 455 kc. Pozwany nie kwestionował dat doręczenia mu wezwań do zapłaty.

W pozostałym zakresie powództwo oddalono, jak bezzasadne, jak w pkt II wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 zd. drugie kpc.

O opłacie sądowej od rozszerzonego powództwa orzeczono na podstawie art. 130³ § 2 kpc w zw. z art. 100 zd. drugie kpc.